

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoiață :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Hristos-Rege

(dn.) Două mii de ani sunt pe sfârșite deja de când a răsunit prorocia dreptului Simeon, prevestind în pruncușorul Fecioarei semnul căruia i-se va zice împotriva. Și întreagă istoria acestor două mii de ani de viață și cultură veche și nouă vine să verifice, cu mii de glasuri, împlinirea cuvântului profetic. Blând și smerit cum n'a mai fost altul, — e urgisit; trece făcând bine la tot felul de nevoiași: orbilor le dă vederea, ologilor elaga mădularelor, leproșilor sănătatea, morșilor viața, celor înlăcrimați bucuria; — n'are aface: e prigonit; chemării lui pline de iubire i-se răspunde cu ură; dorința lui de a se înstăpâni în suflete, pentru a le mântui, e respinsă cu răcnete furibunde: Nu-l vrem pe acesta! Nu vreau să-l primesc de cărmuitor și luminător al pașilor lor atâtea părechi de căsătoriți, atâția artiști mici și mari: pictori, sculptori, poeți, romancieri, dramaturgi; atâția învățați, atâția ziaristi, făuritori de opinie publică; atâția tineri, atâția bărbați, atâtea fete, atâtea femei. Politicienii, bancherii, căpeteniile diferitelor trusturi, nice să nu-i pomenim. Prea e sfâșietoare din cale afară icoana întunecată, de proporții uriașe, a cetelor de apostatați dela crezul creștin.

Și din toate aceste suflete de lăpădași de Hristos se desprinde un singur vaier: viața e un non-sens monstruos. „O nebunie și tristă și goală“, cum zicea Eminescu. Sau cum o spunea, desădădădit, A. von Humboldt, la vârsta de 88 de ani: „Das ganze Leben ist der grösste Unsinn... und am Ende ist es noch das grösste Glück ein Flachkopf geboren zu sein“. — Teribilă stare sufletească ce nu-și are exprimare mai nimerită ca în sguđuitoarea tânguire a lui Faust: „O wär' ich nie geboren!“

Scăparea? — Hristos. Căci nu s'a dat oamenilor alt nume, întru care să-și afle mântuirea și mângâierea. De când s'a făcut invitația: Veniți la mine toți cei osteniți... zădarnic se caută aiurea ușurare, cu ocolirea lui. Talentul rafinat și inteligența suplă a unui Papini se svârcolește până la istovire în îmbrățișările de foc și pară ale ateismului și comunismului cu întreagă cohorta lor de plăceri simțuale și imaginare. Împăcarea cu sine și purificarea atât de mult căutate însă abia atunci le află, când, după cincisprezece luni de reculegere sufletească, poate striga, în genunchi, la picioarele lui Isus, reafiat: Domnul meu și Dumnezeuul meu. Și câți alții nu suferă chinuri prometeice, la fel, dar fără a se mai izbăvi de ele!

Adânc mișcat de nefericirea omului modern îndepărtat de Cel ce singur este calea, adevărul și viața, Capul creștinătății și-a propus să reintroneze sărbătorește în drepturile sale de singur și suprem Suveran al sufletelor pe Fiul Tatălui ceresc. Ziua aleasă pentru destăinuirea și înfăptuirea acestui gând: 10 Decembrie 1925, de când e datată enciclica Quas primas, prin care, pentru biserică apuseană, e rânduită, pe ultima Duminecă a lui Octombrie, o sărbătoare nouă, în cinstea lui Hristos-Regele, ca un perpetuu protest public împotriva vătămărilor ce i-se aduc Regelui vea-

Spre un nou chip al lumii

— Ca în epoca neroniană — Omul-Fiară — Mântuirea prin Hristos —
de A. C. ALBINUS

Ca în vremile neroniene, când credința în zei era în declin — superstiție goală la cei umili și o frază poetică, doar, la intelectuali — când mișcările populare înspăimântau pe stăpânii imperiului și cruzimea stăpânilor umplea de groază inima milioanele de desmoșteniți; când lumea se ucidea fără milă și cei disgustați de viață se sinucideau fără remușcări; când înăuntrul imperiului era o situație haotică, iar la frontiere tot mai strident răsuna glasul barbarilor ce amenințau civilizația umană, — așa suntem și azi.

Freamătul furtunii ce se apropie, e tot mai distinct. Și nu știm, dacă această furtună, odată deslănțuită, nu se va preface oare în uragan care, prăbușind totul, va schimba chipul lumii. Fapt este însă, că se desenează în proporții uriașe. Cel mai sensibil barometru, aurul, fuge de parcă a luat aripi, pentru a găsi loc mai ferit de primejdii. Tehnica, atât de mult slăvită în veacul trecut, și-a bătut joc de omenire: substituindu-se brațelor omenești, lasă zeci de milioane de șomeri fără puțința de a-și câștiga pâinea zilnică; iar drept urmare a supraproduției agricole, ne-a depreciat cerealele și a făcut infructuoasă orice activitate pe acest teren.

Par zadarnice toate ostenețele oamenilor. Ai fost harnic și ai cumpărat pământ; azi datorită contractată întrece valoarea întregii tale averi. Ai fost cruțător și ai adunat ban cu ban; azi toată agoniseala ta e în primejdie. Și cum e la noi, așa e pretutindeni. Jalea și descurajarea e generală.

Și, decât această mizerie materială, cu mult mai înspăimântătoare e mizeria morală. Crimele cele mai înfiorătoare: uciderile, sinuciderile, jafurile, delapidările se țin lanț. Copiii

curilor și totodată ca un puternic îndemn la însiruirea pe față, oarecum ostentativ, sub steagul lui.

Ce viu răsunit a trezit în lumea conștiințelor glasul Pontificalui roman, au dovedit-o, fără încetare, faptele, dela strigătele de: *Trăiască Regele Hristos!* stinse în sânge, pe buze de mucenici, în prigoana din Mexico, și până la grandiosul omagiu eternizat în bronz pe culmile din apropierea lui Rio de Janeiro; dela miile de sorieri, nenumăratele studii, articole de ziare și conferințe religioase și cuvântări sfinte, până la jertfele liturgice cari se aduc și se vor aduce necurmat, în număr nesfârșit, pe întreg rotogolul pământului, în cinstea Împăratului mării, căruia singur i-se cuvine slavă neșarmurită, acum și în veci. — Și ne întrebăm: Fire-ar cu puțință ca noi să lipsim din rândurile acestor neînfricați cruciași, chiar și neavând, oficial, sărbătoarea lui Hristos-Regele? — Să nu fie! Avem doar' atâta lipsă de El.

și omoară părinți; mamele îșiucid feșii sâ-nului lor.

Apune o lume, lumea cea veche; și la orizont se ivesc zorile unei lumi noi. Spectrul hidos al unei epoci de rebarbarizare și sălbătăcire. Spectru ne umple de spaimă, întocmai cum nefericiții îndrăciți ce locuiau în mormânturi și se alungau prin pustiu, înspăimântau pe Gadareni cu țipetele lor ascuțite și cu urletele lor sălbatice.

Cuprins de spaimă, areopagul din Geneva caută toate căile pentru a îndepărta momentul saltului în necunoscut. Bărbații care presidează destinele țărilor, înfrigurați călătoresc dintr'o capitală în alta. Mâini, până ieri dușmănoase, se strâng cu afecțiune prietenească. Bătrâna Europă se apropie de noul continent, pentru a putea găsi, printr'o acțiune comună, calea de izbăvire.

E adevărat că marile prefaceri sunt împreunate cu mari dureri și cu suferințe cumplite. Totuși, frica aceasta nemăsurată nu își are justificarea. Doar omenirea a avut, în cursul vremurilor, tot felul de regimuri, dela tirania despotică și până la democrația cea mai avansată. Și, ni-e martoră istoria, că nu dela felul regimului atârnă fericirea omenirii. Au fost epoci fericite în vreme de absolutism și dictatură, și au fost vremi de răstribite sub regim de libertate excesivă. Stăpânirile, ori care ar fi forma lor, dacă se călăuzesc după legile dumnezeiești, sunt aducătoare de fericire. Căci învățătura divină este ca și aluatul, pe care femeia îl ascunde în trei măsurile de făină, până când se dospesce toată; morala divină străbate și înmoale inima stăpânitorilor și îi face buni. Dimpotrivă, dacă ai izgonit din inimă legea lui Dumnezeu, inima se sălbătăcește; regimul ateu, orice înfățișare ar avea acela, aduce năpaste asupra omenirii.

Biserica creștină nu se teme de nici un regim. Nici de cel comunist. Doar, Biserica veche și-a întocmit viața, în Ierusalim, conform prescripțiilor comuniste. În același chip, mai târziu, două țări creștine din America au trăit fericite, vreme de mai bine de o sută de ani, conduse în spiritul comunismului. Și, lumea modernă, dacă se va coborî în sufletul său, va trebui să mărturisească, cumcă nu regimul ce vine o înspăimântă, ci tipul omului care va ajunge, grație acestui sistem, la stăpânire.

Acest om, însă, e opera noastră. Căci atâți bărbați de știință încearcă azi să izgonească pe Dumnezeu din Univers. Atâți moralisti moderni, propoveditori ai moralei laice, încearcă să detroneze pe Dumnezeu, tăgăduind legătura strânsă dintre credință și morală. Societatea noastră modernă se străduiește să

excludă religiunea din școală, din familie și din viața publică. S'a accentuat pe toate cărările animalitatea omului, până când am văzut cu spaimă că s'a ivit tipul Omului-Fiară. Uebermensch-ul lui Nietzsche, omul superior crud și egoist, care calcă peste leșurile semenilor săi, pentru a triumfa.

Și, aceste idei funeste nu se resemnează să moară, cum a murit Nietzsche, izolat de lume într'un ospiciu de alienați. Sunt oameni care, cu o îndrăzneală nebună, le fac loc în straturile largi ale societății. Acum câțiva ani s'a trimis, din oficiu, bibliotecilor sătești opera genului desechilibrat Nietzsche. Deunăzi, în biblioteca unei școli am dat peste o altă carte pernicioasă: *I. D. Protopopescu*, mai multă logică în viață; (Ed. III, 1928, Oficiul de Bibliotecă universitară, București). La început, ni-a părut inofensivă. Autorul apără, în câteva capitole dela începutul cărții, educația fizică și regimul de alimentație vegetarian. În curând însă, am găsit idei din ce în ce mai îndrăznețe și primejdioase. Mă gândesc cu spaimă la ruina sufletească pricinuită de această carte în sufletele plăpânde ale tinerilor. Autorul cere insistențios excluderea învățământului religios din școli. Își bate joc de minunile din Vechiul Testament. Toate religiile, inclusiv cea creștină, le consideră drept basme. Tăgăduiește spiritualitatea sufletului omenesc. Preconizează o nouă viață socială cu desființarea căsătoriei și familiei. Doctrina înspăimântătoare, pe care un regim și mai înspăimântător, sbirul poporului rusesc, se năzuiește să le traducă în faptă.

Și, omenirea se teme, de fapt, de această epocă a Omului-Fiară. Totuși, vedem cu multă durere, cum se repetă întâmplarea biblică. Gadarenii au văzut cum sta îndrăcitul, însă nătoșit și venit în fire, ca un miel la picioarele lui Isus. Și cu toate acestea, cu o uimitoare lipsă de logică, au poftit pe dumnezeul învățător să iasă din hotarele lor. Omenirea vede că nu poate să se fericească fără legea Domnului, și totuși suprema năzuință a lumii moderne este de a exclude credința din viața publică.

Să nu ne îndărătnicim în eroare. Ne înspăimântă ziua de mâine care, fără Hristos,

ne va aduce sbucium și suferințe nesfârșite? Atunci să tragem concluzia logică: Să ne întoarcem la Mântuitorul. Căci El singur poate să îndulcească amărăciunea zilelor de acum. Și, numai El ne poate izbăvi de sbuciumul unor vremi și mai grele.

Apostolle curată. Paralel cu acțiunea de destrămarea emisarilor întunecului, biserica își dezvoltă și ea activitatea sa de întărire și salvare a maselor primejduite. Reunirile noastre de misiuni stau cu totul în slujba acestei idei, realizându-o după metodele proprii, cu mijloacele lor speciale. Și ne cade nespuse de bine că putem încreșta iarăși rezultate îmbucurătoare, de muncă pozitivă, sub acest respect. Cum sunt *misiunile populare* ce se țin tot mai des, în toate părțile Provinciei mitropolitane.

Așa, de praznicul sf. Dumitru ce știm că a urmat în acest an Duminecei din 25 c. s'a făcut parte de marea binefacere a misiunilor parohiilor: Cerghizel, Șaulia de Câmpie și Voila. Pretutindena cu bogate roade sufletești.

Sfintele deprinderi duhovnicești la Cerghizel (distr. Iernut) le-a condus p. profesor *Dr. Gavril Pop*, ajutat fiind la mărturisiri de frații în Hristos; Dragoș, Comșa, Cicioarean și Mureșan din parohiile învecinate. Lume însetată după cuvântul Domnului. Cuminecări multe.

Misionar la Șaulia pe Câmpie a fost p. prof. de teologie *Dr. Vasile Aftenie*. Eașteptat deja la gară în chip sărbătoresc. În ograda bisericii altă festivitate: lume multă; trei fețe cu buchete de flori, simbolizând sf. Treime. Mărturisiri și cuminecări multe (intelectualii în frunte). Despărțire mișcătoare; asigurări de alipire neclintită la biserica unită. Ajută la mărturisiri frații preoți: Nicoară, E. Boroș, Al. Pop, Harșia, Bătăcu, Tătar, Chețian și Șt. Boroș.

La Voila (distr. Făgărașului) a dus, tot dela Blaj, gânduri de pace și de creștinească încredere în mai binele ce o să vină din mila cerului, p. prof. *Dr. Nicolae Lupu*, ajutat la mărturisiri de p. vicar M. Brumboiu și p. A. Radeș și D. Suci. Faptul că s'au cuminecat

aproape toți credincioșii e dovada cea mai bună a reușitei acestor misiuni.

De bucurie similară au avut parte și bunii creștini din Vișagu, (eparhia Gherlei) și filiiile Traniș și Lunca în zilele (4—11 Oct. c.) cât a fost între ei Preacuvioșia Sa p. *Atanasie Maxim*, egumenul mănăstirii Bixad, ale cărui cuvântări într'atâta au cucerit inimile, încât mulți se sculau cu noaptea 'n cap să iasă puțin la cositul otavel, ca apoi să poată fi de față la predica dela utrenie a părintelui misionar.

Admirabil popor, poporul nostru. Cel cari se apropie de el aducându-i cuvântul Domnului se depărtează cu cele mai încântătoare impresii din mijlocul lui. Și ar fi mare păcat ca îndrumătorii lui să nu fie la înălțimea situației!

Semne bune

— Franța iar începe a cinsti catehismul —

Vremile se schimbă. — O seamă de dascăli și dascălițe din Franța, membri a lojelor ori a Internaționalei roșii, pe lângă tot respectul ce se arată religiei tot mai pronunțat și din partea cercurilor politice dirigitoare, respect făcut simțit și în instrucție, au continuat, totuși, să pună bețe în roate și să împiedice instrucția religioasă a elevilor ba aranjând fel de fel de exerciții extrareglementare pe Joia, când era să se țină orele catehetice și pedepsind pruncii ce nu luau parte la acele deprinderi, ba amenințând părinții că nu se mai ocupă de copiii lor.

Preoțimea, martora acestor șicane, vezi bine că n'a putut să nu se plângă la cei în drept și să-și dele curs liber indignării și altfel. De pildă prin ziare catolice ea La Croix și altele multe. Sesizat de cauză și făcându-și chestie de conștiință din soluționarea ei amăsurat dorinței bisericii sale, bătrânul apărător al copiilor, d. Groussan, deputat, a intervenit în cauză, și după cum cetim în „Figaro“ din 9 Oct. c., cu deplin succes.

Drept răspuns la rândurile sale, ministrul instrucțiunii publice, i-a trimis, cu dt. 26 Sept. 1931, scrisoarea oficială:

Foia „Unirii“

Floare rară

Considerații creștine asupra stăpânirii de sine*)

de **Dr. Irlina Berinde**

A vorbi despre stăpânire de sine absolută, înseamnă a vorbi despre ceva neexistent, căci nimeni nu poate spune, că în toate situațiile a fost calm. Stăpânirea de sine absolută e ca fericirea absolută: nu se poate atinge în această viață.

Dar deși nu se poate cunoaște în viață fericirea cea mare, totuși fără licăriri de fericire n'am putea trăi. Să fie un om cât de pesimist, mizantrop; să trăiască în cea mai mare mizerie, nu poate să nege, că au fost momente în viața lui în care se credea fericit. Și amintirea momentelor acestora i-a dat putere ca să-și trăiască mai departe mizerabila viață.

Așa este și cu stăpânirea de sine. — Nu putem să ne purtăm totdeauna calm, dar fiecare din noi își reamintește anumite necazuri, în care nu și-a pierdut cumpătul și cu aceste reamintiri petește haina ruptă în furtuni și grindină a conștiinței.

Nu suntem în realitate stăpâni absoluți pe noi înșine, dar totuși ne e greu să recu-

noaștem aceasta. Când ne povestește cineva o întâmplare, un incident, foarte adeseori auzim: Eu nu mi-am pierdut liniștea, am rămas calm, pe mine nu m'a scos din fire, am stat tare și neclintit ș. a. Inșă dacă povestitorul s'ar fi analizat bine, în loc de serenitatea majestoasă închipuită mai târziu, ar fi aflat în sufletul lui, pe lângă sensibilitatea rănită, și înfristare, mânie, desperare, tendință de răzbunare, care toate îi contrazic calmității și stăpânirii de sine presupuse. De aci se vede, că fiecare din noi simte că stăpânirea de sine e una dintre cele mai mari virtuți umane, pe care o dorește fiecare persoană. Și într'adevăr nimic nu deosebește pe om de patrupeze, decât stăpânirea de sine. Animalul dacă-i dai o mare cantitate de hrană, nu-și bate capul cu urmările necumpătului, o mănâncă toată. Dacă îl necăjești, își folosește ghiarele și dinții fără premeditare, fiind robul instinctelor. Omul, coroana creaturei, făcută cu scânteia dumnezească a rațiunii, trebuie ca să se poarte altfel decât animalele negrăitoare.

Nu e locul să stăruim asupra stăpânirii de sine în lucruri materiale, asupra cumpătării, temperanței și abnegațiunii; vreau să ating numai stăpânirea de sine în anumite situații psihologice neplăcute, când egoismul nostru suferă, bunăoară la o ofensă din partea altora, la o încercare neprevăzută, la o muncă prea obositoare, la o neglijare nemeritată, la o acuză neîntemeiată, și în asemenea situații.

Deja aici pot spune că stăpânirea de sine adevărată nu are loc, decât în suflete adânc religioase. Căci izvorul stăpânirii de sine nu poate fi în lucruri pământești, variabile, nedesăvârșite și nouă inamice. Viața nu ne favorizează, nădejțile noastre cele mai avântate se spulberă, ori unde ne introducem ne lovim; de obstacole oamenii, lucrurile și natura nu ne ajută și ni-se pare că a avut drept Hobbes când a spus că viața e: războiul tuturor contra tuturor. Intre așa împrejurări ni-se îmbe cugetul: De ce să mă obosesc eu cu stăpânirea de sine, când pentru mine nu se stăpânește nimeni și nimic? Dar dacă omul are motive mai înalte, dacă știe că fiecare vaet înăbușit va avea nemărginită răsplată, dacă se gândește la suferințele dulcelui Isus pe lemnul crucii și le vede în enormitatea lor incomparabilă cu ale lui, atunci da, se va putea stăpâni.

Căci în fine: ce suferim noi? Micile răniri ale egoismului nostru nu sunt altceva, decât exercițiul stăpânirii noastre de sine. Vechii Romani când au fixat scopul educației, sigur stăpânirea de sine au ținut-o în vedere spunând, că scopul educației este:

„Fortia agere et pati“, tăria în fapte și suferințe. Creștinismul din stăpânirea de sine făcut o virtute, fără care omul nu-și poate ajunge scopul. La careva scriitor bisericesc am citit: „Unele opere ale stăpânirii de sine, sunt mai strălucitoare decât victoriile cele mai glu-

*) Conferință ținută din prilejul congresului diezean al Agru-lui, la Baia-Mare, în 18 Oct. 1931.

„Domnule deputat, Ați binevoit a mă întreba dacă un director sau directoară de școală primară superioară, fie de băieți, fie de fete, au dreptul de a refuza internilor de sub conducerea lor — pentru cari părinții înaintează cerere în acest sens — autorizația de-a asista regulat la cursul de instrucție religioasă făcut în afară de școală și în afară de orele de clasă, din partea unui ministru al cultului.

Am onoarea de a vă face cunoscut că în temeiul art. 2 al legii din 28 Martie 1882, școlile primare publice trebuie să țină vacanță de o zi la săptămână, în afară de Duminică, pentru a da voie părinților, întru cât doresc, să-și poată trimite copiii la instrucția religioasă, în afară de edificiile școlare.

Elevii școlilor primare superioare pot, după o înțelegere prealabilă a părinților cu directorii acestor așezăminte, să beneficieze de aceste dispoziții reglementare.

Primiți, d-le deputat, asigurarea înaltei mele considerațiuni. — Ministru al instrucțiunii publice și al artelor frumoase, *M. Roustan*“.

Scrisoarea aceasta oficială pune la punct micul, dar cu atât mai vexanții, satrapi ai învățământului primar francez. Cu ea în mână, părinții și cateheții pot pretinde să nu mai fie reținuți elevii sub nici un pretext dela cercetarea orelor de religie de Joi. Ceeace, cunoscând sufletul acestor părinți și copii, sigur se va face, oricâteori va fi nevoie.

Intr'aceea nu vor lipsi nici mulțumitele, binemeritate, aduse d-lui deputat Groussan, care așa de bine își înțelege datorința sa de fiu al bisericii și în situația de membru cu trecere a parlamentului francez — Barem de-ar avea cât mai mulți imitatori pretutindenea. Mai cu seamă la noi. Acum chiar.

Ședințele sf. Sinod. Deschis în preziua aniversării Maestății Sale, într'o atmosferă destul de încărcată, Sf. Sinod și-a ținut ședințele-l, din acest an sub președinția pâr. Patriarh Miron.

Temele atinse în aceste ședințe sunt multe și variate. Chiar în discursul de deschidere al pâr. Patriarh s'a insistat asupra celor 300 milioane lei cu cari a fost scârșit bugetul

bisericii ortodoxe pe 1931, reliefându-se asigurarea dd. Iorga și Argetolanu că biserica ortodoxă (sărmana de eal) nu va mai fi „nedreptățită și pusă în stare de inferioritate față de celelalte culte“ (?), precum și acordul perfect între d. Iorga, ministrul instrucțiunii și cultelor și între Sf. Sinod în ceea ce privește reorganizarea învățământului teologic, ca să se anunțe apoi din partea pâr. Patriarh reintrarea în activitate a consistoriilor disciplinare, pentru funcționarea cărora, în urma convorbirilor cu reprezentanții guvernului, s'au găsit fondurile necesare.

Alte teme: 1. Ridicarea unui cămin al episcopilor în curtea bisericii Antim din capitală, pe cheltuiala sinodalilor. 2. Propunerea Ligei Națiunilor de a stabili Paștile pe întâia Duminică din jumătatea întâlu a lunii Aprilie, la care Sf. Sinod, de acord cu Roma papală, răspunde negative. 3. Pâr. Nicolae al Clujului a adus în dezbateri momentuositatea înființării unei episcopii ortodoxe în Maramureș, propunând să se intervină să i-se rezerve în prealabil zestrea reglementară de pământ și păduri. 4. Fixarea unui tablou onomastic de numele care să se dea la botezul nouilor născuți, pentru a se evita pe viitor onomastica străină și fanttezistă de azi. 5. Grabnica unire a „vechilor catolici“ cu biserica ortodoxă, sau cel puțin dorința lor, manifestată în acest sens la congresul ținut la Viena în Sept. c. 6. Formarea unei asociații a intelectualilor din toată țara (un fel de Agru ortodox). 7. Stabilirea chipului cum sunt a se primi adventiștii și bapțiștii ce vin la ortodoxie. 8. Inchiderea incidentului provocat de lucrarea „Glas în pustiu“ a ep. Visarion, care regretă jignirile ce eventual le-a pricinuit.

Precum vedem: bogățiile de teme. Discuțiile asupra lor, deocamdată, zice-se, au avut un caracter general, urmând ca să se purceadă cu degrab și la lucrările de amănunt.

Adevărata Acțiune Catolică. Nicăiri nu o găsim mai pură și mai impresionantă ea în inima Africii, între sălbaticii cărora „Părinții albi“ le duc evanghelia și civilizația cu pețul propriei vieți. „Osservatore Romano“ din 24 Septembrie dă un mic exemplu:

o scrisoare trimisă din Chilubula, despre minunile ce săvârșește credința în vicariatul apostolic Banguelo, din Africa meridională,

„Asistăm aici, — se scrie — cu bucurie la o adevărată și proprie înflorire strălucită a apostolatului laic în colaborare cu ierarhia“. Și cu drept cuvânt. Căci râvna mirenilor cari abia au văzut lumina cea adevărată, este ulmitoare. În special trei categorii de mireni sunt de admirat: cateheții, capii satelor și botezătorii. *Cateheții laici* a vicariatului se cifrează la 500. Nu cer nici o plată. Li-se dă o nimica toată pentru haine. În schimb toată viața lor e închinată împărăției lui Hristos. — Sunt, apoi, în vicariat 1800 de așa numiți *capii ai satelor*. Risipiți mai ales în așezările depărtate de centrele misiunilor. Ei sunt adevărații păzitori ai vieții creștine. Zilnic conduc rugăciunea făcută în comun de toți creștinii, iar Duminică, în absența misionarului, o petrec cu toată conunitatea în bisericuța lor, închinând ziua lui Dumnezeu prin diferite rugăciuni și practici religioase. Mai mult: ei poartă grije de bolnavi și de săraci. Cu adevărat ca în primele veacuri ale creștinismului. — În fiecare sâtuț este, apoi, câte un *laic care botează* pe toți, cari nu pot primi sf. taină dela misionar. Mai ales pe păgânii muribunzi, Nenumărate suflete a mântuit râvna neadormită a acestor minunați slujitori ai credinței.

Iată pagini divine scrise în istoria vieții creștine de niște bieți sălbatici, până mai ieri păgâni, cari au ajuns totuși să înțeleagă evanghelia mai adânc decât noi. Fiindcă spiritul ei este însuș viața lor. Din acest spirit au învățat ei, fără presă și enciclice papale, ce este adevărata acțiune catolică, în cel mai strălucit înțeles al cuvântului.

Pastor protestant „comunist creștin“. Pe nume îi zice Eckert, și e din Mannheim. Fiind exclus din partidul social-democrat, a trecut la comuniști. — Acum, vorba vine, vrea să încerce împăcarea ideilor comuniste cu idealul creștin. Ca să declanșeze apoi o mișcare comunisto-creștină. Și pentru a-și putea da mai bine seama de posibilitățile întreprinderii sale, va face, poate, în curând o călătorie de studiu în Rusia sovietică. — Hai noroc!

riose. Și într'adevăr creștinismul cere dela noi stăpânire de sine neîntreruptă. Căci ce sunt cele zece porunci și cele cinci porunci ale Bisericii? Fiecare e o tocilă, care ascuțește stăpânirea noastră de sine.

Și în vremea noastră, care se distinge prin mentalitatea sucită a fiilor ei, avem fiecare mult de suferit din cauza mentalității acesteia. Din mentalitatea aceasta rezultă criza morală și materială. Teoria egocentrică niciodată n'a aflat ațăția adepți, ca azi. O persoană cu voință mai tare se ridică, descopere în sine semnele supraomului, care de multe ori nu sunt decât îndrăzneala și stupiditatea, — și se numește de supraom și-i face pe cei din jurul lui să sufere. Nu trebuie să cugetați la cine știe ce lucruri mari, căci aproape fiecare familie, fiecare oficiu, oraș, județ are „supraomenii“ săi, care excelează în aceea, că numesc negrul alb și albul negru și răstoarnă toate lucrurile.

Acum, mentalitatea sucită la noi, la oamenii cari nu suntem supraomeni, cum se arată? Așa, că nu găsim calea adevărată în tratamentul acestor „supraomeni“. Sau îi admirăm, fără critică, sau ne lăsăm necăjiți de ei. Și într'un caz și într'altul ne lipsește stăpânirea de sine. Ce e de făcut? Cu astfel de indivizi, tratamentul cel mai potrivit e a nu-i vedea, sau când sunt prea supărători, a-i pune la locul lor, dar fără emoții vizibile.

Se zice că e ușor să dai sfaturi dar mai

greu e să le urmezi. Adevărat. De aceea am și spus la început, că voiu stărui asupra unor deziderate, pe care nimeni nu le împlinește total, dar spre care a tinde e datoria fiecăruia. Am spus mai înainte, că pe cei cari ne supură să-i punem la locul lor, dar fără emoție vizibilă. Căci emoțiile fac să ne abatem dela subiect și să rostim vorbe nesocotite, care fac, ca strălucirea adevărului să se întunece. De aceea când auzim certându-se două persoane, deși întâmplările ne sunt cunoscute, nu putem spune care a avut dreptate, căci în avântul discuției și cel care a avut dreptate a alunecat pe partea neadevărului și a ofensel. De multe ori auzim, într'o discuție, reproșându-i-se cuiva conduita tatălui și a bunicului său, tuberculoza și miopia de care suferă, și culoarea îmbrăcăminteii lui. Și aceasta nu numai la oamenii puțin culți, dar e așa și la mulți intelectuali. Să ne închipuim pe deasupra gesturile disordonate, culoarea feței celorce discută, ținuta răboinică...

Dar de stăpânire de sine avem nevoie nu numai față de alții, ci și față de diferitele încercări, maladii, insuccese etc. — Credința noastră în încercări se oțelește și chiar se manifestă în necazuri. Până ce-mi merge bine, e ușor să fiu credincios, dar credința care n'a supraviețuit diferite încercări nu e credință. Chiar credința noastră că toate necazurile sunt trecătoare, că relele aparente sunt pregătiri pentru binele veșnic, că toate sufe-

rințele sunt neasemănat mai mici decât va fi recompensa lor, că toate lucrurile care ne cauzează suferințe: titluri, bogăție, glorie sunt neesențiale față de micul lucru important: mântuirea sufletului nostru, ne îndeamnă la stăpânire de sine.

Și par'că și natura noastră ne arată stima și considerația ei pentru dureri stăpânite, căci cu simpatie și compătimire ne întoarcem la durerile mute, ca să fugim îngrozii dela acelea, care izbucnesc cu hohote de plâns. Este ceva respingător în manifestările sgomotoase și revoluționare ale durerii. Oamenii cu dureri nestăpânite dovedesc, că ei și-au alcătuit despre Pronia cerească o noțiune falsă. Ei cred, că Aceasta n'are altă grijă, decât ca să-i așeze pe ei într'un cuib cald și bine căptușit, ca să nu se lovească de nimic și să fie apărați de vânt și furtună. Ei nu știu nimic despre drumul îngust și spinos și despre poarta strâmtă care duce la Isus; ci vor numai pe Isus din Cana Galilei; cel Răstignit nu e Dumnezeu lor. Aceste persoane propriaminte se închină idolului făurit din fantezia lor, patronului veseliei lor și nu Dumnezeului nostru, care iubește și ajută pe cei necăjiți.

De stăpânire de sine în fiecare lucru al nostru avem permanent nevoie, căci și atenția cu care ne întoarcem către munca noastră nu e altceva, decât stăpânirea de sine. Excluderea altor obiecte de pe câmpul conștiinței

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiep. a numit pe pâr. *George Simu-Junior* admin. paroh. la Dumbrăveni (pâr. *George Simu-Senior* rămânând numai protopop districtual); pâr. *Octavian Pop* din Bădeni admin. paroh. la Gârbovița; pâr. *Aurel Tămaș* din Hărănglab paroh la Lăscud; pâr. *Dr. Tit L. Chinesu* profesor de religie la școala normală de învățători; neohirotitul *Ioan H. Maior* admin. paroh. la Hărățau; absolventul de teologie *Ioan Sâmpăleanu* pedagog la școala normală de băieți, iar pâr. prof. *Ioan Popu-Câmpeanu* director-ajutor la liceul de băieți.

— Ven. Ordinariat de Lugoj a făcut următoarele numiri: pâr. *Victor Ghitta*, din Șiria, arhidiacon onorar; pâr. *Victor Pop* din Șeitin, arhidiacon onorar; pâr. *Arcadie Crăsnic* din Nădlac, protopop onorar; pâr. *Petru Pop* din Chereluș, protopop onorar; pâr. *Nic. Furca* din Secaș, paroh la Gârliște; pâr. *Dr. Victor Birlea*, examinator prosinodal și asistent eclesiastic al Agru-lui; pâr. *Corneliu Zaslofi*, secretar episcopesc; pâr. *Petru Munteanu* din Beba, admin. paroh. la Coroiști; pâr. *Octavian Aldea*, admin. paroh. la Peștenița; pâr. *Vasile Albu*, admin. paroh. la Vărădia II; neohirotoniții: *Virgil Gusan* la Minișel și *Ion Ciortea* la Fărlug.

Praznic român unit în America. Pentru mulțimea celor adunați în ziua de 27 Sept. c. la sf. slujbă dela biserica română unită din Youngstown, acele clipe, petrecute împreună, o să rămână clipe de mângâiere și mândrie românescă-creștinească. Atunci și-a sărbătorit adecă împlinirea alor douăzeci de ani dela înființare, reuniunea femeilor române unite »Pietatea«, din acel oraș. Slujba religioasă săvârșită de pâr. Vanca, Vamoș și Spătariu (parohul local) cu inimoasele cuvântări ținute în biserică și cu celelalte, multe la număr, dela banchetul ce-a urmat, i-a întărit pe toți cei prezenți în convingerea că darul Domnului a fost, este și va fi cu acea mână de credincioși ce se pot lăuda cu atâtea realizări vrednice de

tot un solu de stăpânire de sine este. În cazuri de boală, stăpânirea de sine ușurează munca medicului bolii pacientului.

Mai des se întâmplă să ne pierdem stăpânirea de sine când ne ajunge vre-o neatenție nemeritată. Pentru un salut nepronunțat, pentru un loc mai inferior, sau pentru o avansare refuzată în cariera noastră nu face să ne arătăm ridicoli înaintea altora. Să facem ca și cum n'am observa nimic. Dar aceasta numai atunci ne va reuși, dacă știm, cât de înfinit de mici lucruri sunt aceste, față de sufletul nostru. Și atunci stăpânirea de sine va merge ușor. Dacă pe noi ne conduce chipul Răstignitului, vom ști, că șicanele, necazurile și intrigile care ne ajung, sunt nimicuri față de acelea, care i-au revenit dulcelui Isus. Și El la toate acestea a răspuns cu câte o parabolă nespuse de frumoasă.

Deci dacă vrem — și cine n'ar vrea? — să fie asemănător bunului Isus, să ne stăpânim întotdeauna. Căci știut este, că viața nu e o sală de bal cu parchet, ca să o putem traversa în pasuri de dans, nici un câmp înflorit, pe care putem umbla adânciți în visurile noastre frumoase, ci luptă, care trebuie luptată. Arma noastră va fi stăpânirea de sine, — și opera noastră, care trebuie scrisă, condeiul nostru iarăși stăpânirea de sine.

Ajută-ne Doamne, ca să luptăm și să scriem bine!

admirația nu numai a fraților ortodocși, reprezentăți și ei foarte frumos la acest praznic, ci și de a străinilor. — Laudă turmii și păstorilor!

Catolicismul din Manclurja. Teritoriul pe care se petrec ciocnirile mai noi dintre trupele chineze și japoneze e deja de multă vreme un foarte promișător câmp de muncă pentru misionarii catolici, al căror personal — preoți, frați laici și surori — dă cifra de 380 de inși, cu doi episcopi în frunte; unul în Mukden, celalalt în Kirin, având sub păstoria lor cam 75.000 de suflete. Partea leului în vestirea evangheliei în acest colț de lume revine membrilor congregației parisiene pentru misiunile externe. Se ostenesc însă mult și; benedictinii nemți de S. O dillo, în jur de centrele Ilan și Ienki, misionarii elvețieni de Betlehem în jur de Tsitsikar și cei americani, de Maryknoll, în împrejurimile Fushun-ului, unde-i mărul de ceartă: minele de cărbuni ce produc anual la 7.000.000 tone de cărbuni, calitate excelentă. — Vifonița actuală a prins pe lucrătorii viei Domnului în plină acțiune. Nu i-a deprimat însă. Dimpotrivă, le-a potențat zelul sfânt întru mântuirea a tot ce poate fi mântuit și câștigarea a tot ce poate fi câștigat în împrejurările date.

Locale. Duminica viitoare, a XXIII-a după Rusalii, de praznicul Ss. Arhangheli Mihail și Gavril, va predica în catedrală pâr. *Iosif Bucur*, dela Administrația Centrală.

— Urmând îndrumărilor date de superioritatea bisericească, școlile și orașul nostru au comemorat strălucit sinodul efesin, ținând în ziua de sf. Dumitru, școala de fete înainte de vecernie, iar școlile de băieți, inclusive academia teologică, pe inserate, splendide *procesiuni* sfinte, ca și cari chiar și Blajului rar îi este dat să vadă. Indesebi fascinantă a fost cea de seară, cu feerica-i retragere cu torțe. Din acest prilej întreagă tinerimea școlară s'a mărturisit și cuminecat.

— Sâmbătă, în 7 Noemvrie, cunoscuta trupă de teatru »Agepsina Macry—Eftimiu«, societară de onoare a Teatrului Național din București, bine cunoscută publicului nostru, va da o *reprezentare teatrală*, în sala de gimnastică a liceului de băieți. Inceputul la orele 9 seara.

Se reduce bugetul școlilor. După cum scriu gazetele, lucrările pentru întocmirea noului buget al ministerului instrucției și al cultelor e pe sfârșite. Și, pe lângă tot secretul în care sunt învăluite aceste lucrări, se dau, totuși, ca sigure, următoarele puncte generale ale acestui buget: Plata corpului didactic primar va fi trecută în atribuțiile județelor, statul dând acestora numai o subvenție a cărei sumă rămâne să fie fixată ulterior. Școlile normale vor fi reduse și ele dela 110, câte sunt acum, la cel mult 75. Privitor la școlile profesionale încă nu s'a ajuns la o hotărâre definitivă. Cătu-i pentru salarii, comisiunea se zice c'ar fi hotărât ca statul să plătiască numai salariile profesorilor secundari titulari. Bugetele facultăților învățământului superior o să fie discutate cu rectorii celor patru universități. Cel al cultelor va fi luat și el în desbatere de o delegație preoțească, de directorul cultelor și de comisia parlamentară bugetară. — Slujbașii cărții și ai școlilor numai nădejdi trandafirii nu pot nutri.

Răsunarea neglijenței. Multă lume stă pe gânduri: cum se poate să se întâmple într'o țară creștină ca Spania, ceea ce se întâmplă și încă într'o formă atât de neașteptată, pe lângă o opoziție atât de incoherentă, sporadică — dacă se ia în seamă mărimea țării și omogenitatea ei confesională, — și deci, în chip firese, inoperantă? Răspunsul, în mare parte, îl găsim în faptul dureros că preoțimea de mir n'a fost la locul ei. Căci, după cum cetim în »Wochenschrift« din 24. X. 31. deși e adevărat

că patria sf. Ignațiu de Loyola, sf. Tereza și a atâtor altor sfinți și mari luminați în biserică, număra, înainte de revoluție, 40.000 preoți la 20.000 parohii, totuși acești preoți erau îngrămădiți la orașe, de așa că nu erau rare cazurile ca un preot dela țară să aibă trei și mai multe parohii. Așa se face apoi că sunt ținuturi cu sate întregi unde aproape nimezea n'are idee limpede despre Hristos, biserica, euharistie, zece porunci dumnezeiești, cincii bisericesti ș. a. Ba unii nici Tatăl nostru nu l'știu. Ceeace stă în privitor la suburbiile orașelor mari, ca de ex. însuși Madridul cu cele 30 parohii ale sale pentru 800.000 locuitori. Să se adaugă acum lipsa de școale și de personal didactic și se va înțelege de ce au prins așa ușor *învățăturile* incendiare și de unde vine ura tăciunarilor împotriva așezărilor călugărești, — oazele de lumină creștină cu reflexe până departe-departee în jur de ele.

Telefonul „Unirii“

P. V. Cunoaștem prea puțin situația, decât să putem avea o părere bine întemeiată. Atâta însă putem spune că 14 ore de cateheză și grija unei parohii de peste 2000 suflete e cam mult pentru un singur preot. Mai ales dacă orele de cateheză sunt și rău așezate în orar. Este, de ex. evident imposibil să în Marți și Vineri dela 11—12 deodată în două școale, la Nr. III. și în filie. Aceste neajunsuri trebuiesc neapărat aranjate cu forurile școlare. Iar pentru împărțirea sarcinii întregii asupra alor doi preoți, adresați-Vă Ordinariatului.

»Revista Economică«. Sibiu. Prin însașă specialitatea ce reprezintăți, trebuie să știți mai bine decât oricine altul ce va să zică un »limbaj de bălciu«. L-ați găsit în telefonul nostru din numărul trecut? Ne surprinde. Doar n-am făcut altă, decât am scos la țarg propria D-voastră marfă intelectuală. — Ori-cum, ne pare bine, că greșala noastră v-a fost de folos. Căci iată, în noua notiță privitoare la »o numire ciudată în învățământul comercial« nu vă mai cheltuiți spiritul în ironizarea preoțimii. De făceați așa dela început, nici nu ne întâlneam la »Telefon«. Căci nimeni nu Vă contestă dreptul de-a avea păreri, numai să fie întemeiate. Cu atât mai puțin acela de a cere lămuriri, cum faceți acum. În două vorbe Vi-le și dăm: duhul și directivele practice cari se vor da în școala noastră comercială vor fi cele creștine, cari lipsesc, așa de mult vieții noastre financiare și economice, spre nenorocirea ei. Puterile didactice cari vor da aceste directive nici nu sunt așa profane în specialitate cum le judecați fără a le cunoaște. Căci abia știți numele directorului. Și directorul însuși este specialist într'un studiu important la aceste școale. — Un cântar de precizie pentru vorbe și nedumeriri ar fi cât se poate de necesar, pe cât se pare, la redacția D-Voastre de specialitate!

»Universul«. București. O elementară datorie creștinească ne obligă să vă facem atenția la o groaznică nenorocire care vă pândeste: sunteți în primejdia de a vă pierde corespondentul din Alba-Iulia. Umblă siguranța după el în ruptul capului. Nu se știe însă precis, de ce îl caută. Unii cred că va fi detinut. Fiindcă are o indeletnicire pe cât de genială, pe atât de inofensivă: în ceasuri libere fantazia sa neroniană aprinde bombe imaginare în orașe depărtate, mult mai simplu de cum aprinde Marconi lumina de peste ocean. Așa a făcut să explodeze, în corespondența ce va trimis alaltăieri, două bombe teribile în »Institutul Recunoștinții« din Blaj, fără ca cineva de aici să fi știut ori să fi simțit ceva. — Alții însă cred că siguranța îl caută pentru a-l angaja de agent. Ar fi păcat, anume, să piară neutilizat un talent așa de grozav: unul care știe și ce nu-i și mai ales are metode ingenioase pentru fabricarea bombelor imaginare. De ex. printr'o foarte simplă procedură filologică a făcut bombe din bomb-oeanele sosite la adresa unei fetițe din internat. Și asta-i numai una din metode: fabricarea bombelor filologice. Mai are și altele. Nu le tradăm. — Ori-cum Dv. sunteți în primejdia de a-l pierde. Ar fi pagubă ireparabilă.

I Sibiu. În regulamentele universităților nu se găsește nici un articol care ar obliga pe profesori să fie deștepti și cuviincioși. Așa că d. Leca Morariu dela universitatea din Cernăuți este la largul său când dă tribunalului răspunsuri de expert în procesul deschis contra d. Gh. B. Duică pentru calomnierea memoriei lui Barițiu. Poate afirma, de ex. »pe conștiința lui de dascăl, că »maistrul B. D. a fost prea cruțător față de Barițiu, și nimic nu-l împiedecă să scrie textual: »Dar noi mai știm de multșor că Ardealul unor milenare rugini, și mai ales Ardealul blidului de linte dela 1700, nu-l merită pe B.-Duică!«. Dv. însă n-aveți nici un motiv să considerați aceste simple necuviințe drept insulte la adresa Ardealului. Te scotești oare insultat dacă un pui de lăieți dela marginea satului se strămbă la tine urit și scoate limba? — Cazul »Telegrafului« însă, care primește cu vădită plăcere lauda »milenarelor rugini« — ce-i revine în întregime, fiindcă nu abia avem un trecut de două veacuri! — rămâne și pentru noi inexplicabil. Probabil e patologic. Ori poate cuvioșii telegrafști nu se mai consideră ardeleni, ci simpli ortodocși?

Cetiți și răspândiți »UNIREA«